

Fóti Péter: Amit Röfi sem tudott...

augusztus 7, 2013

Izgalmas olvasni a Legyek Urát...

... egy olyan szemüveggel, ami láttatja azt is, hogy az egyik főhős a kövér Röfi, akit szokás minden gyerek közül a legbölcsebbnek kikiáltani, bizonyos dolgokban mégsem elég bölcs. Mi is Röfi hiánya, miért is nem sikerül a gyerekekből egy jó közösséget faragni, akik ébren tartják a tüzet, hogy ezzel jelezzék egy arra járó hajónak, hogy ott vannak, hogy közösen elég masszív hajlékot építsenek maguknak.

A dolgok gyökere mint erre Neill is rámutatott, hogy az első pillanatban, amikor összegyűltek a szigeten, nem azzal kellett volna foglalatzkodni, hogy vezért válasszanak (két jelölt között), hanem vezér nélkül arra kellett volna koncentrálni, hogy megszervezzék életüket.

Ez azonban szerintem még nem volt végzetes hiba. Az igazi hiba, amit Ralph és Röfi elkövetnek az volt, hogy nem adtak elég időt a gyerekeknek arra, hogy kialakítsák azt a szokásrendet, amelyben magukat jól érezve, tevékenyek is lehettek volna a közösség érdekében. Mindez nem akar egy közönséges szemrehányás lenni, inkább egy megállapítás kultúránkról. Hogyan is tudta volna ezt Röfi, ha mindezt soha nem élte meg, a sziget előtti időszakban. Röfi intelligens volt, sokat tudott, de ezt nem. Ralph sem, akinek apja katonatisztként pláne nem tudta, hogy mi az hogy szerves rend, ami minden közösségi tag igényét lehető legnagyobb mértékben kielégíti.

Amikor Ralph látja, hogy a dolgok nem jól mennek, akkor megpróbál erőszakos lenni és rákényszeríteni a fejében

kialakult legjobb rendet a többiekre, de kudarcot vall. Röfi sem Ralph sem tudja, hogy a legjobb rend kialakításának módja a próbálkozás és a felülvizsgálat. Az jó, hogy a gyerekek gyakran gyűléseznek, de nem jó, ha csak folyik a szó. El kell dönteni dolgokat, hogy kipróbáljuk. És akárhogy is döntöttünk, akkor az után mindenkinek be is kell tartani azt.

Mindenkinek rendőrnek is kell lenni, ami azt jelenti, hogy senki sem rendőr. És akik megszegik a valóban közösen hozott döntéseket, azokat figyelmeztetni kell, de meg kell hagyni nekik a jogot arra, hogyha a többséget maguk mellé állítják, akkor változhatnak a szabályok. Ralphnak és Röfinek igaza van, hogy a legfontosabb a tűz, amely elég füstöt is gerjeszt. De az út, ahogy ennek a legfontosabb dolgot meg akarják szervezni nem sikeres.

Nem sikerül a vezéri alürökkel a szigetre érkező Jack-et izolálni, nem sikerül megmutatni neki, hogy az a mód ahogyan Röfi-vel és a többi gyerekekkel bánik elfogadhatatlan. Nem tudom, pontosan hogyan kellett volna csinálni, de mindjárt az elején tudatni kellett volna Jack-el, hogy senkinek nincs joga a másikba belefojtani a szót, hogy senki nem vetemedhet erőszakra azért, mert nem tetszik neki, amit a másik mond.

Kapcsolódó oldalak:

- David Gribble: A legyek ura: Egy totális félreértelmezés
- Előszó és 7 fejezet Jerry Mintz: Szabadság és demokrácia az oktatásban c. könyvéből
- Fóti Péter: A legyek ura, vagy Summerhill
- Fóti Péter: „A demokrácia nem magától értetődő, de nagyon erős”